

Observatie miMakker Cato, februari 2013

Amaliazorg, lokatie Kempenhaeve: huiskamers Acaciahof 1 en 2

Mijn naam is Mandy Maaskant en ik ben 22 jaar oud. Ik heb de opleiding MBO- Maatschappelijke zorg gedaan. Tijdens het vierde jaar van deze opleiding liep ik stage bij stichting Amaliazorg. Hier werkte ik met de doelgroep psychogeriatric op een gesloten afdeling. Tijdens deze stage heb ik miMakker Cato geobserveerd. Tijdens mijn observatie was miMakker Cato werkzaam op 2 verschillende huiskamers.

De observaties heb ik verwerkt in onderstaand verslag.

Verwachtingen

Er waren meerdere redenen voor mij om haar te observeren.

Zoals ik had gehoord gaat de miMakker naar een aantal toegewezen cliënten. De doelgroep is geriatrische cliënten die in de laatste fasen van dementie zitten (verborgen/verzonken ik) .. Dit zijn de cliënten waarmee communiceren in gesproken taal erg lastig en niet altijd mogelijk is. Zelf vind ik het vaak lastig om toenadering te zoeken bij deze cliënten. Omdat ik had gehoord dat de miMakker niet communiceert d.m.v. gesproken taal, vroeg ik me af hoe dit dan wel zou gaan en of ik er zelf iets van kon leren.

Ook was ik erg benieuwd hoe de cliënten zouden reageren op de miMakker en of dit voor mij zichtbaar zou zijn. Ik kon me namelijk goed voorstellen dat een reactie heel subtiel en bijna onzichtbaar kan zijn.

Observatie

Met miMakker Cato had ik van te voren afgesproken dat ik zou zorgen dat ik van een afstand zou observeren, zodat ik geen ruis zou zijn tijdens het contact tussen de miMakker en de bewuste cliënt. Zo'n 'onopvallend' plekje moest ik nog even zien te vinden voor mezelf, waardoor ik het eerste contact met cliënt 1 (zoals ik het even noem) niet compleet gezien heb doordat een andere cliënt een gesprek met me aan wilde gaan.

Hetzelfde gold voor cliënt 2.

Wat ik wél gezien heb is dat de miMakker Cato zich helemaal inleefde in de situatie van de cliënt, maar dit niet met woorden deed. Hoe dat precies gebeurde vind ik overigens ook erg moeilijk om in woorden te brengen, aangezien het meer te maken heeft met gevoelens en beleving.

Cliënt 1 (Mw. v. H.) : Bij cliënt 1 heb ik gezien dat de miMakker deuntjes neuriede en gebruik maakte van een speeldoos mechaniek. Omdat ik zelf ook in gesprek ben geraakt met een cliënt en er andere dingen om mij heen gebeurde, heb ik helaas niet meer dat dit gezien.

Cliënt 2 (dhr. vd.H): Cliënt 2 was vooral zelf op zoek naar contact van de miMakker, hij leek mij geen cliënt in de 3e of 4e fase van dementie. Wat deze cliënt vooral deed was fluiten, praten en zingen naar/ met de miMakker. Maar miMakker Cato reageerde hier niet met gesproken taal op,

wel soms 'mompelend' op dezelfde intonatie als de cliënt en ze floot terug. Ik vroeg me af wat de miMakker er van vond dat deze cliënt aandacht vroeg, terwijl de miMakker eigenlijk niet voor hem kwam.

Cliënt 3 (mw. v. D.): Dit contact zag ik beginnen met oogcontact. miMakker Cato copieerde als het ware de blik van de cliënt en er ontstond op deze manier een contact. Omdat de miMakker aan de andere kant van de huiskamer was toen het contact begon, kwam ze steeds dichterbij de cliënt. De miMakker bleef oogcontact houden en zat op een gegeven moment naast mw. v. D. Wat mij opviel was dat de mimakker Cato in de 'intieme zone' zat (afstand van elkaar dichterbij dan 45 cm) en dat de cliënt dit toeliet. Om dit toe te kunnen laten is in principe altijd een vertrouwensband nodig. Deze had Cato in korte tijd blijkbaar al gecreëerd. Ik denk niet dat ik alle responsen van de cliënt gezien heb, vond het bij deze cliënt best moeilijk om te zien. De miMakker had in het contact met mw. v. D. op een gegeven moment een soort belletje bijgepakt. Dit liet de miMakker een aantal keer horen, waarop de cliënt op een gegeven moment zelf het belletje liet klinken. Dit was wel mooi om te zien.

Cliënt 4 (Dhr. S.) Dit contact heb ik wel erg goed kunnen zien en beleven. Cliënt S. zat onderuitgezakt in een stoel te slapen. De miMakker is hier, in dezelfde houding, naast gaan zitten op de grond naast de stoel. Ook bij deze cliënt had de miMakker Cato toegang tot de intieme zone, ze zat dus erg dicht bij de cliënt. Wat ik merkte is dat de Mimakker in hetzelfde ritme van de cliënt mee ging ademen. Als de cliënt zuchtte, zuchtte Cato ook. begon de cliënt te gapen, dan deed de miMakker dit ook. Cato is met haar hoofd tegen het hoofd van de cliënt gaan zitten. Op een gegeven moment speelde de miMakker een speeldoosmechaniek af door er aan te draaien. De cliënt reageert hierop met „, hmm draaien” .

Na deze cliënt is de Mimakker uit de huiskamer gelopen en was mijn observatie ook voorbij.

Terugblik

Deze observatie heeft veel indruk op mij gemaakt en ik heb er ook zeker wat van geleerd. Mijn verwachting klopte; de miMakker maakt contact met de cliënten, maar gebruikt hierbij niet of nauwelijks woorden. Het is puur contact door middel van mimiek, gevoel en het opnemen van en ingaan op signalen van de cliënt. Het is echt een contact 'op een ander niveau', wat voor mij zelf best moeilijk zou zijn.

De reacties van de cliënten zijn subtiel, maar wel zichtbaar als je goed kijkt. Naar mijn mening heeft miMakker Cato een positief effect op de cliënten. Ik weet uiteraard niet precies wat er omgaat in de hoofden van de cliënten, maar ik denk dat ze een beetje het gevoel hebben dat de miMakker hen 'begrijpt' en met ze mee voelt. Het is heel bijzonder om te zien hoe zo'n contact ontstaat.

Van deze observatie ben ik me er nog eens goed van bewust geworden dat lichaamstaal en mimiek erg belangrijk zijn, zeker bij de doelgroep psychogeriatric. Ik ben gaan bedenken dat

cliënten alles aanvoelen en dat het de kunst is om zelf ook bewust te zijn van wat je voor signalen uitzend naar de cliënt, bewust of onbewust. Hier ga ik de komende tijd ook extra op letten bij mezelf.

Ook heb ik geleerd dat empathie (inleven) ook kan door middel van lichaamstaal. Door mee te bewegen in de beweging van de cliënten en te laten merken dat je ze 'begrijpt'. In het vervolg ga ik meer gebruik maken van lichaamstaal en mimiek bij cliënten waarbij gesproken taal lastig is.